L. 62815/97.

Alg 27.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi nauczycieli, wdów i sierót po nauczycielach o podwyższenie emerytury i udzielenie darów z łaski.

Wysoki Sejmie!

Kilku uchwałami powziętymi na ostatniej sesyi przekazał Wysoki Sejm petycye nauczycieli i wdów po nauczycielach ludowych o podwyższenie emerytury, pensyę wdowią, lub dary z łaski, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z ck. Radą szkolną krajową i przedłożenia wniosków.

Stosownie do powyższego polecenia Wydział krajowy po otrzymaniu opinii od Rady szkolnej krajowej, co do tych petycyj ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

1. Piotr Koczyndyk, emerytowany nauczyciel ludowy, wniósł prośbę do Wysokiego Sejmu o podwyższenie w drodze łaski pobieranej przez niego emerytury z kwoty 217 złr. 50 ct. aw. na 300 złr. Petent pobiera obecnie oprócz emerytury w kwocie 217 złr. 50 ct., dar z łaski w kwocie 30 złr. udzielony mu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6. lutego 1896, tak, że pobory jego wynoszą razem 247 złr. 50 ct. rocznie.

Petent jako stały nauczyciel w Myszynie został 9. sierpnia 1895. przeniesiony w stan spoczynku z powodu niedomagania zwroku, a to po 35-letniej służbie, wśród który zmieniając często posady, doszedł do stabilizacyi dopiero przed samem spensyonowaniem.

Emerytura jego została jednak wymierzoną tylko za 29 lat służby, a sześciu lat nie policzono mu do emerytury, mimo, że posiada dekreta nominacyjne i poświadczenia gmin, a to z powodu przerwy dwuletniej od 1. sierpnia 1854. do 11. marca 1856., w którym to czasie przebywał w b. instytucie dla nauczycieli w Przemyślu celem zawodowego wykształcenia się.

Ślad pobytu w tym instytucie zatarł się z powodu pożaru w którym akta instytutu zgorzały. Gdyby zatem policzono Kuczyndykowi dla uzupełnienia 35 lat, owych sześć lat zakwestyonowanej, ale rzeczywiście odbytej służby, to celem wymierzenia mu pełnej emerytury 300 złr. rocznie, którą pobierają nauczyciele po wy-

służeniu 40 lat, należałoby policzyć mu jeszcze w drodze łaski pięć lat, których petent z powodu ociemnienia nie mógł dosłużyć. Rada szkolna krajowa popiera prośbę Piotra Koczyndyka i wnosi, aby przyznano mu pełną emeryturę w kwocie rocznej 300 złr., zdaniem jej bowiem nauczyciel ten tak ze względu na swój wiek i wymagające znaczniejszej pielęgnacyi kalectwo, którego nabawił się w czasie służby, jak ze względu na dodatnią aplikacyę służbową zasługuje na to dobrodziejstwo. Wydział krajowy przedkłada ten wniosek Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia z tą uwagą, że wrazie przyznania petentowi emerytury o rocznych 300 złr. odpaść powinien dar z łaski w kwocie 30 złr. przyznany petentowi w r. 1896.

2. Sebastyan Mściwujewski, przeniesiony w czasowy stan spoczynku nauczyciel ludowy, wniósł prośbę o podwyższenie mu emerytury. Petent z powodu choroby (epilepsya) z końcem roku 1895. przeniesiony został w czasowy stan spoczynku z emeryturą roczną 148 złr. 75 ct. aw. C. k. Rada szkolna krajowa w obec tego, że Mściwujewski dopiero przed dwoma laty został przeniesiony w czasowy stan spoczynku i już wówczas przyznano mu emeryturę za całych 17 lat służby, chociaż miał prawo tylko do odprawy, nie popiera jego prośby. Wydział krajowy oświadcza się zgodnie z powyższą opinią Rady szkolnej krajowej.

3. Feliks Wygoda emerytowany nauczyciel ludowy wzniósł petycyę o podwyższenie względnie przyznanie pełnej emerytury.

Petent z powodu nieudolności do pełnienia obowiązków nauczycielskich przeniesiony został w r. 1888 w stan spoczynku po 28 latach służby, z emeryturą roczną 210 złr. aw. Rada szkolna krajowa w obec tego, że petent nie udowodnił niczem podanych w swej prośbie okoliczności co do czasu rozpoczęcia służby, oraz ze względu że jego aplikacya służbowa pozostawiała wiele do życzenia oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby. Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej sądzi także, że prośbie Wygody o podwyższenia emerytury odmówić należy.

4. Jan Rogoszewski, były tymczasowy nauczyciel ludowy wniósł prośbę o podwyższenie daru z łaski, przyznanego mu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 22. stycznia 1889 r.

Rogoszewski wysłużywszy 12½ lat przy wojsku służył od r. 1868 do r. 1884. jako tymczasowy nauczyciel (od r. 1879 z kwalifikacyą) przy kilku szkołach ludowych i został uwolniony od pełnienia obowiązków z powodu choroby nieuleczalnej. Nie będąc stale mianowany nie mógł dostać emerytury i pozostał wskutek tego po usunięciu go z posady, bez sposobu do życia. Uwzględniając te okoliczności Wysoki Sejm uchwałą z dnia 22. stycznia 1889. przyznał Rogoszewskiemu roczny dar z łaski w kwocie 90 złr., o którego podwyższenie tenże obecnie uprasza. Rada szkolna krajowa stwierdza, że petent w czasie 16letniej służby pełnił swe obowiązki pilnie i z dobrym skutkiem, a choroby swej nabawił się w służbie na posadzie w Łozinie, gdzie mieszkał w budynku lichym i wilgotnym. Ze względu na bardzo przykre położenie materyalne, petenta, który będąc sparalizowany jest zupełnie niezdolnym do zarobku i ograniczonym do daru z łaski o rocznych 90 złr., Rada szkolna krajowa gorąco zaleca petycyę Rogoszewskiego do uwzględnienia z wnioskiem o podwyższenie mu daru z łaski z kwoty 90 złr. na 180 złr. tak, aby petent na utrzymanie otrzymywał przynajmniej 50 ct. dziennie.

Wydział krajowy popiera ze swej strony ten wniosek.

5. Hersch Salater, wniósł prośbę o przyznanie stałej rocznej remuneracyi za udzielenie nauki religii izraelickiej w szkołach ludowych w Brzeżanach.

Petent nie mając kwalifikacyi do udzielania nauki religii izraelickiej, wymaganej w §. 3. lit. c. ustawy z dnia 1. grudnia 1889. Nr. 71. dz. u. kr. nie może mieć także prawa do remuneracyi przyznawanej nauczycielom religii po myśli §. 6. powołanej ustawy. Ze względu jednak na gorliwą w służbie Hersza Salatera, Rada szkolna krajowa oświadcza się za przyznaniem mu w drodze łaski jednorazowej remuneracyi za dotychczasowe udzielanie nauki religii izraelickiej w kwocie 200 zł. aw. Wydział krajowy przedkłada ten wniosek Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia.

6. Cyryla Płoszczak, sierota po nauczycielu szkoły ludowej w Mikołajowie wniosła petycyę o wyznaczenie jej w drodze łaski stałego wsparcia.

Z aktów okazuje się, że zmarły ojciec petentki przeszło 30 lat pełnił obowiązki kierującego nauczyciela w 2-klasowej szkole ludowej w Mikołajowie i przez cały czas swej służby zachowywał się wzorowo i pracował z bardzo dobrym skutkiem dla szkoły. W obec długotrwałej służby ś. p. ojca petentki, jakoteż ze względu, że petentka, osoba fizycznie osłabiona, licząca 70 lat wieku, do żadnej pracy nie jest zdolną i pozostaje wyłącznie na łasce litościwych ludzi, Rada szkolna krajowa odniosła się do Wydziału krajowego z wnioskiem o wyjednanie dla Cyryli Płoszczak u Wysokiego Sejmu stałego zaopatrzenia w drodze łaski. Wydział krajowy przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Płoszczakównej zaopatrzenia w rocznej kwocie 120 złr., czyli po 10 złr. miesięcznie.

7. Bronisława Iwanicka, wdowa po tymczasowym nauczycielu szkół ludowych, wniosła prośbę o przyznanie jej w drodze łaski kwartału pośmiertnego, oraz pensyi wdowiej.

Zmarły mąż petentki pełnił od 1. września 1886 r. bez przerwy obowiązki jako nauczyciel tymczasowy przy szkołach ludowych w okręgu Sokalskim i Kamioneckim. Po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego w lutym 1896 r. wniósł prośbę o nadanie mu posady stałego nauczyciela, którą ck. Rada szkolna krajowa na posiedzeniu z dnia 11. września 1896 r. uwzględniła. Tymczasem zmarł Iwanicki 18. sierpnia 1896 r. pozostawiając wdowę z pięciorgiem nieletnich dzieci bez żadnego majątku. Ze względu, że nauczyciel ten pełnił od dnia 1. września 1886. do 17. sierpnia 1896. obowiązki zawodowe nienagannie, i tylko kilkunastu dni brakowało mu do dziesięciu lat służby, a tem samem wdowie jego do uzyskania pensyi wdowiej, ze względu dalej, że pozostała wdowa wraz z pięciorgiem dzieci znajduje się w bardzo przykrych stosunkach majątkowych, Rada szkolna krajowa popiera petycyę Bronisławy Iwanickiej i wnosi na udzielenie jej stałego daru z łaski w kwocie rocznej 120 złr., który to wniosek Wydział krajowy ze swej strony Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

8. Ludwika Hanulowa, wdowa po stałym nauczycielu szkoły ludowej w Przemyślu wniosła petycyę o udzielenie jej w drodze łaski wyjątkowego dodatku na wychowanie dwanaściorga dzieci. Hanulowej przyznano w r. 1896. pensyę wdowią w kwocie 287 złr. 33 ct. i dodatek na wychowanie dzieci w kwocie 141 zł. 67 ct., razem na utrzymanie całej rodziny kwotę 425 złr.

Ze względu, że powyższy dodatek na wychowanie 12 dzieci jest wprost niedostatecznym i petentka mając do utrzymania tak liczną rodzinę narażona jest na nędzę, ze względu dalej, że ś. p. mąż petentki przez 24 lat pełnił obowiązki nauczycielskie bardzo gorliwie i z bardzo dobrym skutkiem, Wydział krajowy zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej sądzi, że Ludwice Hanulowej należałoby przyznać w drodze łaski od r. 1898. wyjątkowy dodatek na wychowanie dzieci w rocznej kwocie 200 złr., aż do dojścia do 20 roku życia, lub wcześniejszego zaopatrzenia sześciorga starszych dzieci.

9. Izydora Radecka, była tymczasowa nauczycielka szkół ludowych, wniosła prośbę o zaopatrzenie w drodze łaski. Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej nie może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosku na przyznanie petentce stałego zaopatrzenia, ze względu na zbyt krótki czas jej służby w szkołach publicznych, jak i poniekąd niedostateczną aplikacyę służbową. Rada szkolna krajowa oświadcza jednak, że z uwagi na przykre stosunki majątkowe Radeckiej, gotową jest przyznać petentce z początkiem roku 1898. jednorazowy dar z łaski z funduszów przyzwalanych corocznie przez Wysoki Sejm na dary z łaski dla emerytowanych nauczycieli i wdów, oraz sierót po nauczycielach — w obec czego odpada potrzeba uchwalania dla niej jakiegokolwiek zasiłku.

10. Sabina Hoffmanówna, kierująca nauczycielka szkoły wydziałowej żeńskiej im. Elżbiety we Lwowie, wniosła prośbę o wliczenie jej do emerytury czasu służby nauczycielskiej przebytej w szkole głównej dla dziewcząt u PP. Benedyktynek obrz. łać. we Lwowie od 9. listopada 1861. do 31. grudnia 1868 r.

Rada szkolna krajowa ze względu, że szkoła PP. Benedyktynek obrz. łać. we Lwowie ma wszelkie cechy publicznej szkoły, oraz ze względu, że petentka swą gorliwą i skuteczną służbą poświęconą zawodowi nauczycielskiemu od lat 36 zasługuje na wyjątkowe względy, popiera petycyę Hoffmanównej z wnioskiem na wliczenie jej do emerytury czasu służby, odbytej w szkole PP. Benedyktynek obrz. łać. we Lwowie, to jest 7 lat 1 mies. i 22 dni, który to wniosek Wydział krajowy ze swej strony Wys. Sejmowi przedkłada.

Prócz powyższych petycyj odstąpił Wysoki Sejm jeszcze na sesyi w r. 1896. prośby nauczycieli ludowych: Józefa Bielawskiego, Wojciecha Małyniaka i Hipolita Kobylińskiego o przyznanie dodatków pięcioletnich, Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego załatwienia. Petycye te były przedmiotem dłuższego badania ze strony ck. Rady szkolnej krajowej i co do nich Wydział krajowy nie był jeszcze w możności przedłożenia na poprzedniej sesyi Sejmowej jakiegokolwiek sprawozdania. Dopiero w bieżącym roku Rada szkolna krajowa zwróciła te trzy petycye wraz ze swą opinią, na podstawie której Wydział krajowy prośbom nauczycieli Bielawskiego, Małyniaka i Kobylińskiego odmówić był zmuszony.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Piotrowi Koczyndykowi, emer. nauczycielowi szkół ludowych podwyższa Sejm w drodze łaski od 1. stycznia 1898. pobieraną przez niego emeryturę z kwoty 217 złr. 50 ct. na 300 złr. Natomiast odpada równocześnie dar z łaski w kwocie 30 złr., przyznany petentowi uchwałą Sejmu z dnia 6. lutego 1896 r.

2) Janowi Rogoszewskiemu, byłemu tymczasowemu nauczycielowi szkół ludowych, podwyższa Sejm od 1. stycznia 1898. dar z łaski z kwoty 90 złr. na 180 złr.

3) Herszowi Salaterowi, przyznaje Sejm w drodze łaski jednorazową remuneracyę w kwocie 200 złr. za dotychczasowe udzielanie nauki religii izraelickiej w szkołach ludowych w Brzeżanach.

4) Cyryli Płoszczak, sierocie po nauczycielu szkoły ludowej przyznaje Sejm począwszy od 1. stycznia 1898 r. z funduszu szkolnego krajowego stałe zaopatrzenie z łaski w kwocie rocznej 120 złr. aw.

5) Bronisławie Iwanickiej, wdowie po tymczasowym nauczycielu szkół ludowych przyznaje Sejm od 1. stycznia 1898 r. z funduszu szkolnego krajowego stały dar z łaski w kwocie rocznej 120 złr. aw.

6) Ludwice Hanulowej, wdowie po stałym nauczycielu szkoły ludowej przyznaje Sejm w drodze łaski z funduszu szkolnego krajowego od 1. stycznia 1898. wyjątkowy dodatek na wychowanie dzieci w rocznej kwocie 200 złr. aw., aż do dojścia do 20 roku życia, lub wcześniejszego zaopatrzenia sześciorga starszych dzieci.

7) Sabinie Hoffmanównej, kierującej nauczycielce szkoły wydziałowej żeńskiej im. Elżbiety we Lwowie, Sejm policza w drodze łaski do emerytury czas jej służby w szkole PP. Benedyktynek obrz. łać. we Lwowie od 9. listopadada 1861. do 31. grudnia 1868. tj. 7 lat 1 miesiąc i 22 dni.

8) Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycyami Sebestyana Mściwujewskiego i Feliksa Wygody o podwyższenie emerytury, i Izydory Radeckiej o przyznanie zaopatrzenia.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 23. listopada 1897.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydz. kraj.